

HUISARTSOPLEIDING

NEDERLAND

De Wegwijzer voor Vaardigheden

Vaardigheden

Vaardigheden, zowel lichamelijk onderzoek als diagnostische en therapeutische ingrepen, leert de aios van de opleider of een collega in de opleidingspraktijk. In sommige situaties oefent de aios deze eerst op onderwijsdagen of tijdens centraal onderwijs (bv. STARTclass). In de veranderende huisartsgeneeskunde moet de huisarts steeds nieuwe vaardigheden aanleren. Daarvoor is het nodig dat een aios zich ontwikkelt tot een huisarts die weet hoe levenslang nieuwe vaardigheden aan te leren. De indeling verplicht/facultatief is gebaseerd op een inventarisatie onder opleiders, docenten en aios van de 8 huisartsopleidingen.

Geïntegreerd

Het uitvoeren van een vaardigheid in de huisartspraktijk gaat verder dan het ontwikkelen van handigheid; het vereist het afstemmen van alle competenties wil deze vaardigheid bijdragen aan een veilige en hoog kwalitatieve patiëntenzorg.

Feedback, gegeven met behulp van de Korte Vaardigheden beoordeling (de KVB), maakt het mogelijk de uitvoering van vaardigheden geïntegreerd aan te leren. De KVB geeft een overzicht wat er voor elke competentie nodig is om zelf later de vaardigheid te kunnen uitvoeren in de eigen praktijk.

De KVB is in alle praktijk- en onderwijssituaties toepasbaar. De KVB is opgenomen in het e-portfolio. In de KVB is een bladerfunctie voor het uitklappen van een Toelichting op een Vaardigheid ingebouwd.

Kenmerkend voor de KVB is dat niet gaat om het afvinken van een stappenplan of het geven van een cijfer, maar om in concrete bewoordingen te beschrijven wat er goed gaat en wat er beter kan en dat er ruimte gegeven wordt voor het reflecteren op eigen vaardigheid. De KVB maakt het mogelijk door het bekwaamheidsniveau aan te geven om de groei in vaardigheid te volgen.

De Toelichtingen op vaardigheden zijn daarbij een ondersteuning van de competentie Medisch handelen, maar deze zijn ook niet bedoeld als afvinklijst; elke huisarts gebruikt zijn vaardigheid die in zijn eigen praktijksituatie voor die individuele patiënt gewenst is.

Printversie

Een printversie van de KVB en de Toelichtingen op Vaardigheden zijn te vinden op de website van Huisarts Opleiding Nederland onder het kopje Aios > Landelijk onderwijs > Vaardigheden. <https://www.huisartsopleiding.nl/aios/vaardigheden>

Procedure

De aios vraagt actief aan de opleider om observatie tijdens het uitvoeren van vaardigheden. Dit kan zowel het uitvoeren van lichamelijk onderzoek als het uitvoeren van een aanvullend onderzoek als het uitvoeren van een therapeutische ingreep betreffen.

Voor de uitvoering geeft de aios aan op welke competentie feedback gewenst is; het advies is dat dit er maximaal 2-3 zijn. De opleider noteert na de feedback tevens het niveau van bekwaamheid. Daarna reflecteert de aios op de gegeven feedback en formuleert leerpunten en afspraken.

Literatuur

- NHG-Standaarden: <https://www.nhg.org/nhg-standaarden>
- Instructiefilms op NHG website: <https://www.nhg.org/themas/publicaties/instructiefilms>
- De Jongh TOH, e.a. *Fysische diagnostiek*. Bohn, Stafleu, van Loghum, Houten.
- In 't Veld CJ, Goudswaard AN, Dijkstra RF. *Handboek diagnostische verrichtingen in de huisartsenpraktijk*. Prelum Uitgevers, Houten. NHG, Utrecht.
- Goudswaard AN, In 't Veld CJ, Kramer WLM. *Handboek verrichtingen in de huisartsenpraktijk*. Prelum Uitgevers, Houten. NHG, Utrecht.

**Afspraken met opleider over het aanleren van vaardigheden:
welke, waar, wanneer?**

1 ^e Kwartaal
2 ^e Kwartaal
3 ^e Kwartaal
4 ^e Kwartaal

Korte Vaardigheid Beoordeling (KVB)

jaar 1/2/3

naam huisarts/aios:

naam /functie observator:

datum:

geobserveerde activiteit (KBA):.....

Thema 1-10:

0 1. korte episode zorg

0 6. zorg voor patiënten met SOLK

0 2. spoedeisende zorg

0 7. palliatieve en terminale zorg

0 3. chronische zorg

0 8. preventie

0 4. zorg voor ouderen met complexe aandoeningen

0 9. zorg voor het kind

0 5. zorg voor patiënten met psychische klachten en aandoeningen

0 10. Praktijkmanagement

VAARDIGHEID

De KVB is bedoeld om feedback op je handelen te krijgen en ervan te leren. Het is geen toets waarvoor een voldoende gehaald moet worden.

Advies: Kies max. 2-3 competenties per observatie.

EN/OF

(kies een checklist)

1. MEDISCH HANDELEN

Feedback door observator

Stelt indicatie, interpreteert uitkomsten en betreft consequenties beleid
Is handig in het uitvoeren van de vaardigheid

2. ARTS-PATIËNT COMMUNICATIE

Feedback door observator

Onderhoudt communicatie met patiënt en evt. begeleiders
Betrekt patiënt in beslissing
Let op reacties van patiënt

3. SAMENWERKEN

Feedback door observator

Werkt samen met praktijkmedewerkers
Superviseert ondersteunend personeel
Waarborgt veiligheid praktijkmedewerkers

4. ORGANISEREN

Feedback door observator

Organiseert voorbereiding, uitvoering, nabehandeling en controle
Doet aan tijdsmanagement
Registreert en declareert de bijbehorende code in HIS

Lijst vaardigheden: diagnostiek

B= Basisvaardigheid, F= Facultatieve vaardigheid

Nr.	Vaardigheid	B / F	Eigen tekst
ALGEMEEN			
1	inspectie habitus en sec. geslachtskenmerken	B	
2	onderzoek pasgeborene	B	
3	dood vaststellen	B	
4	superviseren vaardigheid (co-ass, PA, POH)	B	
OGEN			
1	inspectie (conjunctiva, sclerae, cornea, diepte/helderheid VOK, iris, pupil/pupilreacties, oogleden, adnexen, traansysteem)	B	
2	oogstand/volgbewegingen (Corneareflexbeeldjes, afdekproef)	B	
3	onderzoek met loep, strijk/doorvallend licht, anaestheticum, fluoresceïne	B	
4	visusonderzoek kinderen/volwassenen (stenopeïsche opening)	B	
5	gezichtsveldonderzoek (confrontatiemethode, Amslertest)	B	
6	directe fundoscopie (media, papil, retinavaten, gebruik mydriaticum)	F	
7	indirecte fundoscopie	F	
8	diagnostisch refractioneren $\pm 0,5D$	F	
9	meting oogboldruk	F	
10	testen stereo en kleurenzien	F	
11	spleetlamponderzoek	F	
12	testen doorgankelijkheid traansysteem	F	

Nr.	Vaardigheid	B / F	Eigen tekst
KNO			
1	onderzoek mond/keel (bodem, tong, keelholte, speekselklieren inclusief bimanuele palpatie, kaakgewrichten)	B	
2	indirecte laryngoscopie	F	
3	onderzoek neus (inspectie, rhinoscopie, palpatie)	B	
4	inspectie oren uitwendig en omgeving	B	
5	beoordeling gehoorgang en trommelvlies(otoscopie)	B	
6	fluisterspraaktest	B	
7	stemvorkproeven Rinne/Weber	B	
8	(screenings-) audiometrie	F	
9	tympanometrie	F	
HALS			
1	onderzoek larynx, trachea, schildklier, lymfklieren	B	
MAMMAE			
1	inspectie. Palpatie (incl. regionale lymfklieren)	B	
LONGEN			
1	inspectie/percussie/auscultatie	B	
2	percutane zuurstofsaturatiemeting (pulsoximetrie)	B	
3	spirometrie (kwaliteit, ROER systematiek)	B	

Nr.	Vaardigheid	B / F	Eigen tekst
BLOEDSOMLOOP			
1	hart(palpatie ictus, percussie hartgrenzen, auscultatie harttonen/souffles)	B	
2	eventrecorder/holter in eigen beheer	F	
3	ECG (laten) maken en beoordelen	B	
4	polkskwaliteiten/deficit, capillary refill, bloeddruk , CVD, pulsaties, veneuze circulatie	B	
5	30-minuten bloeddrukmeting	B	
5	24-uurs bloeddrukmeting in eigen beheer	B	
6	Doppler onderzoek (bepalen EAI)	B	
ZENUWSTELSEL			
1	onderzoek bewustzijn	B	
2	meningeale prikkeling, HZ, coördinatie	B	
3	Fast-test	B	
4	motoriek, spierkracht, tonus, reflexen, sensibiliteit	B	
5	kiepproef Dix-Hallpike	B	
6	Epley manoeuvre	F	
7	Head Impulse Test (HIT)	B	
8	MMSE afnemen	B	
9	4-DKL afnemen	B	

Nr.	Vaardigheid	B/ F	Eigen tekst
ABDOMEN			
1	inspectie, auscultatie(darmgeruis, souffles), percussie, palpatie (milt, lever, lymfklieren)	B	
2	onderzoek breukpoorten	B	
3	onderzoek uitwendige geslachtsorganen (ook transilluminatie)	B	
4	vaginaal speculum onderzoek	B	
5	vaginaal toucher/ bimanueel onderzoek	B	
6	afnemen cervixuitstrijkje	B	
7	afname materiaal SOA-onderzoek (♀ en ♂)	B	
8	onderzoek fluor vaginalis	B	
9	zwangerschap: uitwendig onderzoek. Uterus (fundushoogte, contracties/tonus, cortonen)	F	
10	onderzoek anogenitale regio/bekkenbodem	B	
11	rectaal toucher	B	
12	onderzoek prostaat (palpatie)	B	
13	proctoscopie	F	
14	onderzoek urine strip	B	
15	maken/beoordelen dipslide	B	
16	maken /beoordelen urinesediment	F	
17	spermaonderzoek	F	
18	postcoïtum test	F	
19	echoscopie	F	

Nr.	Vaardigheid	B/ F	Eigen tekst
BEWEGINGSAPPARAAT			
1	nek (incl. wortelprikkeling)	B	
2	thorax (incl. clavicula, sternum, scapula, costa)	B	
3	rug (wervelkolom, incl. wortelprikkeling/Lasèque)	B	
4	schoudergordel, arm, elleboog, pols, hand	B	
5	bekken/heup (incl. beenlengte/verschil), knie, enkel, voet	B	
HUID			
1	onderzoek huid, nagels, haren (beschrijving efflorescenties)	B	
2	KOH preparaat huid, haren, nagels	F	
3	stansbiopt	B	
4	shave biopt	B	
5	teledermatologie	F	
6	huidpriktest	F	
7	dermatoscopie	F	
ENDOCRIEN			
1	BMI, MO (middelomtrek) bepalen	B	
2	glucose bepaling bloed	B	
3	onderzoek diabetische voet	B	
4	(de) hydratatie toestand bepalen	B	

Lijst vaardigheden: Therapie

Nr.	Vaardigheid	B / F	Eigen tekst
ALGEMEEN			
1	injectie sc/iv/im, sc medicatie depot preparaat inbrengen	B	
2	BLS (met AED), handelingen bij bewusteloze (Rautek, stabiele zijligging)	B	
3	cardiopulmonale resuscitatie (adv life supp)	B	
4	inbrengen infuus	B	
5	hyposensibilisatie	F	
6	superviseren vaardigheid	B	
OOG			
1	EHBO oogletsel (spoelen, medicatie,verband)	B	
2	behandeling hordeolum	B	
3	behandeling blefaritis	B	
4	verwijdering corpus alienum	B	
5	verwijderen roestring	B	
6	behandeling chalazion (curettage/injectie)	F	
7	massage/doorspuiten traankanaal	F	
NEUS			
1	verwijderen corpus alienum	B	
2	tamponeren bloeding	B	
3	cautherisatie locus Kiesselbachi	F	
OOR			
1	reinigen gehoorgang (lavage, haakje/lus)	B	
2	verwijderen corpus alienum	B	
3	inbrengen tampon (gaas of merocel)	B	

Nr.	Vaardigheid	B / F	Eigen tekst
BLOEDSOMLOOP			
1	Handelingen bij tachycardie	B	
LONGEN			
1	verwijderen corpus alienum (ook Heimlich)	B	
2	toedienen/instructie medicatie via inhalatie (voorzetkamer.verneveling)	B	
3	toedienen zuurstof	B	
4	intuberen	F	
5	tracheotomie	F	
6	naald spanningspneumothorax	F	
ABDOMEN			
1	Incisie perianaal abces	B	
2	incisie getromboseerd hemorroïd	F	
3	ligatuur inwendig hemorroïd (Barron)	F	
4	ascitespunctie	F	
5	verwisselen katheter (supra pubis)	B	
6	verwisselen katheter (urethra ♀ en ♂)	B	
7	behandelen condylomata acuminata ([elektro]coagulatie/cryotherapie)	B	
8	inbrengen IUD (koperhoudend)	B	
9	inbrengen IUD (Mirena)	B	
10	afdraaien cervixpoliep	F	
11	inbrengen/wisselen pessarium	B	
12	aanmeten pessarium occlusivum	F	
13	verloskundige zorg	F	
14	circumcisie	F	
15	sterilisatie man	F	

Nr.	Vaardigheid	B / F	Eigen tekst
BEWEGINGSAPPARAAT			
1	aanleggen vingerspalk (bij Malletvinger)	B	
2	aanleggen mitella/collar&cuff	B	
3	aanleggen zwachtel, drukverband	B	
4	aanleggen tape verband (enkel)	B	
5	injectie schouder (subacromiaal)	B	
6	Injectie schouder (gewricht)	B	
7	injectie elleboog (epicondyl)	B	
8	injectie elleboog (bursa olecrani)	B	
9	injectie pols (Quervain)	B	
10	injectie pols (CTS)	B	
11	injectie hand (triggerfinger)	B	
12	injectie heup (bursa trochanterica)	B	
13	injectie knie (bursa prepatellaris)	B	
14	injectie knie (gewricht)	B	
15	punctie/injectie ganglion	B	
16	repositie luxatie (schouder)	F	
17	repositie luxatie (radiuskop/zondagsarmpje)	B	
18	repositie luxatie (vinger/teen)	B	
19	repositie luxatie (patella)	F	
20	behandeling fractuur (clavicula)	F	
21	behandeling fractuur (costa)	B	
22	behandeling fractuur (phalangen)	F	
23	Inbrengen/ verwijderen subcut. anticonceptie	F	
24	sclerosering varices	F	

Nr.	Vaardigheid	B / F	Eigen tekst
HUID			
1	anesthesie (lokaal, Oberst)	B	
2	wondtoilet (incl. necrotomie)	B	
3	verwijderen verruca (scherpe lepel)	B	
4	verwijderen corpus alienum	B	
5	elektrocoagulatie	B	
6	cryotherapie (vloeibare N2)	B	
7	hechten wond/hechtingen verwijderen	B	
8	wondbehandeling/verbandleer	B	
9	behandeling brandwonden	B	
10	incisie/nabehandeling abces	B	
11	partiële nageextractie, fenolisatie	B	
12	ontlasten sub-unguaal hematoom	B	
13	wigexcisie	B	
14	behandeling paronychia	B	
15	behandeling panaritium	F	
16	excisie naevus/benigne huidtumoren (+ PA)	B	
17	extirpatie atheroomcyste	B	
18	extirpatie lipoom	B	
19	behandeling ulcus cruris (ambulante compressie)	B	

Nr.	Vaardigheid	V / F	Eigen tekst
PALLIATIEF			
1	subcutane pijnbestrijding	*	
2	epidurale pijnbestrijding	*	
3	inbrengen voedingssonde	*	
4	ascitespunctie	*	
5	palliatieve sedatie	*	
6	euthanasie	*	
7			

*Hier is nog geen mening over gevormd

Nr.	Vaardigheid	Eigen tekst